

Detaljplan för bostäder Skrea 29:1 m.fl.

Bedömning av säkerhet, golfspel

Bakgrund

Vid Falkenbergs golfklubb, hål 3 på befintlig niohålsbana, pågår ett detaljplanearbete för att pröva ny bostadsbebyggelse.

I planarbetet har uppmärksamhets eventuellt risk med avseende på golfspel och föreslagen ny bebyggelse.

I planarbetet önskas en bedömning gällande säkerheten, varför undertecknad givits uppdrag att ta fram denna rapport.

Detta är en reviderad utgåva av tidigare rapport, dat 2023 12 16. Denna omarbetade rapport omfattar bland annat ny analys efter att exploateringsförslaget ändrats med bland annat färre bebyggelseenheter och annan utformning.

I tidigare förslag redovisades olika alternativ för ändring av golfbanan. Denna utredning utgår från att närliggande golfhål 3 kvarstår i sin nuvarande form.

Utredningsarbetet har genomförts bland annat utifrån gällande förutsättningar och kartmaterial, platsbesök och dialog med golfklubben liksom möten med kommunen och exploatören.

Underlag

Denna utredning har utgått från underlag i form av detaljplaneförslag; Detaljplan Skrea 29:1 m.fl. Granskningshandling. Förslag plankarta dat 2026 06 08 samt illustrationsritning dat 2026 06 10.

Generellt

När det gäller golf och säkerhet kan inte några absoluta eller lagstadgade normvärden för säkerhetsavstånd mm anges generellt. Detta beror på golfslagets längd, slag från höger eller vänster sida, framför eller bakom målområdet, nivåskillnader och vindförhållanden etc. Dock används erfarenhetsmässiga riktlinjer vid projektering för uppfyllande av säkerhet.

Ur säkerhetssynpunkt är den fria sikten av stor betydelse. För alla golfare gäller att man inte slår bollen utan väntar om man känner sig osäker om annans säkerhet. Av denna anledning är det viktigt för planerade rörelser inom golfbanan att sikten säkerställs. I banlayouten används också andra element som sandbunkrar, vattenhinder, träd och buskar som naturliga barriärer och för styrning av spelet. Undantagsvis kan skyddsnät komma ifråga.

Vid hålstreckning utmed allmänna vägar har Trafikverket i samarbete med Svenska Golf förbundet tagit fram projekteringsrekommendationer, PUBLIKATION 2007:133, gällande utförande, säkerhetsavstånd etc. I övrigt anläggs golfhål så att gång- och cykelvägar kan nyttjas tillfredställande av allmänheten.

Här anges en dimensionerande spridningsvinkel till 30 grader (15 grader i sidled).

I det beräkningsmaterial som framtagits av bl a amerikanska golf förbundet USGA och fallförsök av FSGA (Föreningen Skandinaviska Golfbanearkitekter) visar också på en relevant spridningsvinkel av 30 grader (15 grader i sidled), med en träffprocent av mer än 90 % inom segmentet.

Dessa värden måste sedan bedömas utifrån faktiska förhållanden avseende höjder, längd av golfhål, typ av golfslag som förväntas (slaglängd och bollbana), vänster eller höger, vegetation, vindriktningar etc.

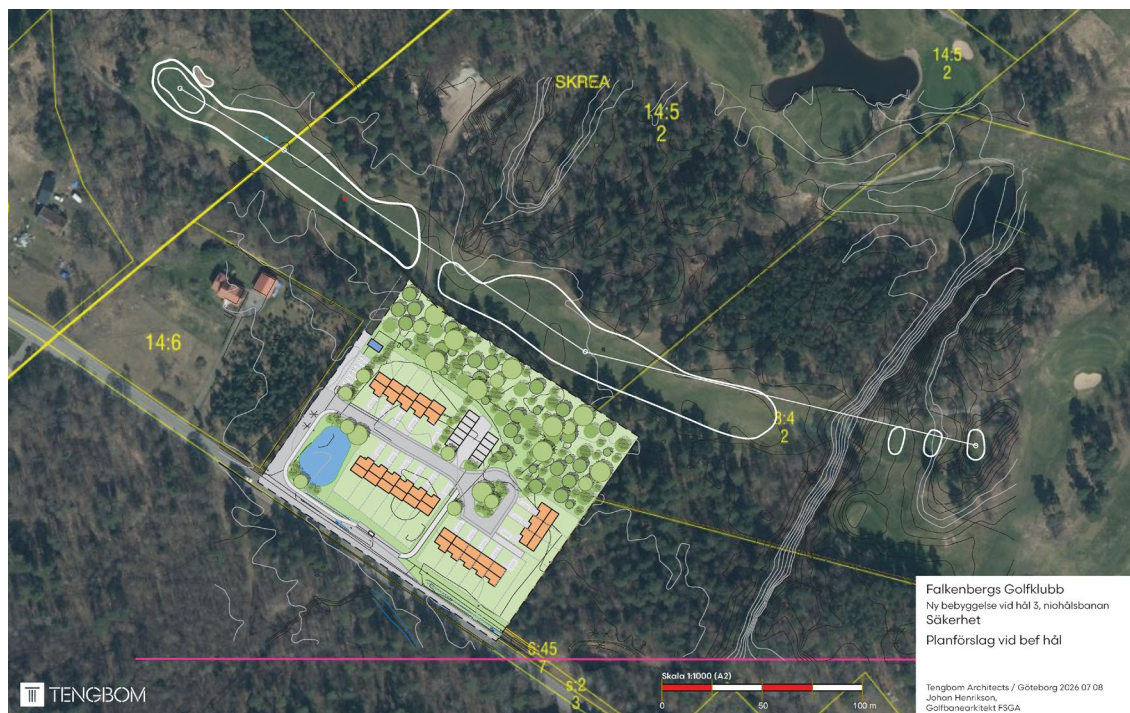
I säkerhetsanalysen brukar man också studeras slagvinkel 40 grader (20 grader sidled). Utanför denna zon har man visat att nära nog inga bollar hamnar. I speciella fall kan man även beakta 30 grader sidled, exempelvis intill ett övningsområde (Driving Range), där spelintensiteten är extrem med mycket stort antal golfslag.

Många moderna anläggningar i dag görs som integrerade friluftsanläggningar där golfen är en av flera delar. Inte minst för att effektivare kunna utnyttja faciliteter, personal etc. Exempelvis har Ale Golfklubb norr om Göteborg genom banområdet en sk naturstig som anlagts av kommunen men som planlagts ihop med golfklubben. Där har hittills aldrig inträffat någon incident.

Ett annat exempel är Delsjöns Golfklubb, som ligger mitt i ett av Göteborgs kanske största friluftsområden med mycket stort antal besökare inte minst på väg till Delsjöns badplats. Antalet besökare är också som högst när speltrycket på golfbanan är som högst. Här har man en stor mängd gångstråk i och runt golfbanan. Stråk som också korsar hål på ett sätt som man inte skulle anlägga i dag. Inom området finns också ett antal ridstigar. Enligt klubben har man under de gångna 50 åren haft maximalt två incidenter per år. Med incident menas att cyklist eller fotgängare varit nära en golfboll och enstaka gång ha träffats, dock aldrig med allvarlig utgång.

Lösningar enligt det senare exemplet är ingenting man rekommenderar för en ny modern anläggning, men det visar ändå att rädslan ur säkerhetsaspekt för den oinvigde många gånger är onödigt stor. Den största säkerhetsrisken är normalt i första hand gällande golfare emellan och inte tredje man, även om naturligtvis undantag finns.

Emellertid är säkerhetsaspekten alltid prioritet 1 och då är det naturligtvis av stor vikt att säkerheten säkerställs.

Befintligt golfhål 3 med redovisad illustration från aktuellt detaljplaneförslag.

Befintligt hål 3

Befintligt hål 3 på niohålsbanan, utefter planerad ny bebyggelse enligt detaljplaneförslaget, utgörs idag av ett sk par 5-hål, dvs ett längre hål där idealspelet utgås ifrån tre längre slag fram till greenen, med avslutande två putt (slag med rullande boll på greenytan). Det slag som normalt kan innebära störst risk är första slaget, som sker från utslagsplatsen (tee).

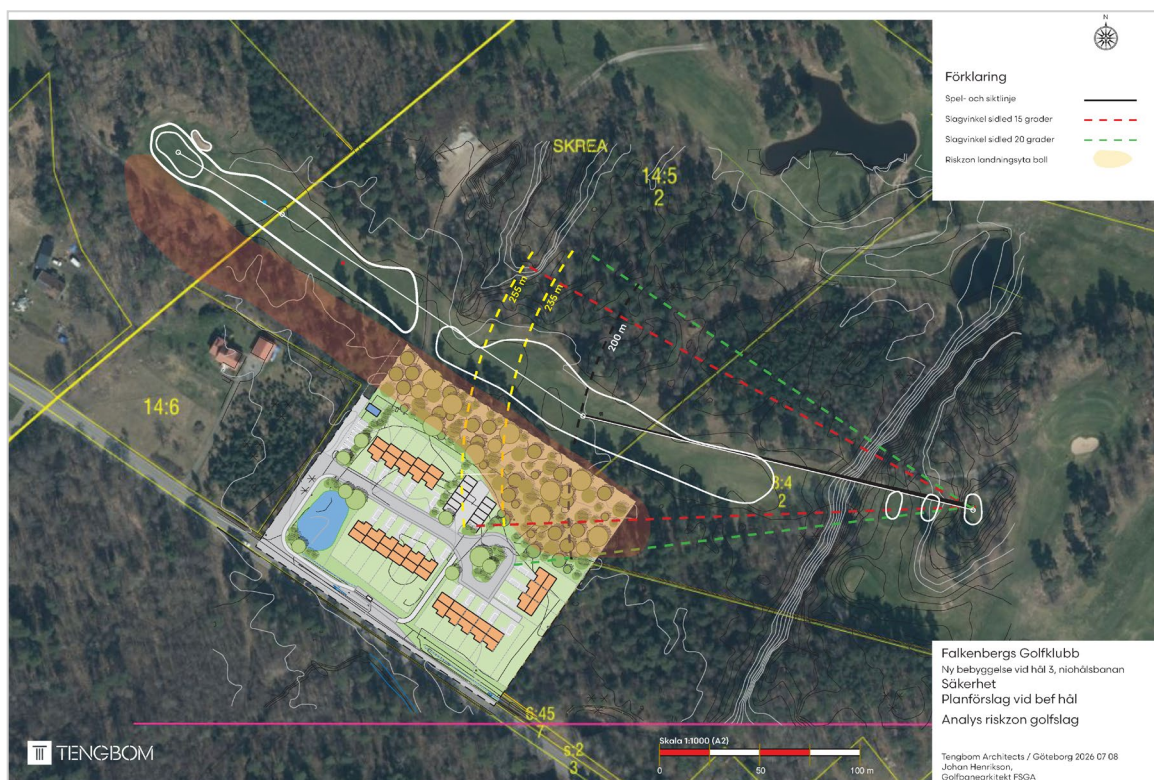
Ett golfhål har normalt flera utslagsplatser, som framför allt genom skillnaden i längd skapar olika svårighetsgrad.

Ett slag från de bakre utslagsplatserna kan förväntas vara 180 – 250 m långt och med hög bollbana. Genom sin längd skapar detta med andra ord störst landningsområde.

Riskanalys

Med utslaget placering i höjd liksom tänkt spellinje, riskerar bollar att landa inom delar av det föreslagna planområdet.

Studerat riskområde ligger på hålets vänstra sida, vilket är positivt då fler bollar normalt tenderar att hamna på höger än vänster. Förhärskande vind kan också sägas vara positiv ur säkerhetssynpunkt.

Befintligt golfhål 3 med redovisad illustration från aktuellt detaljplaneförslag. Slagvinklar(sidled) röd 15 grader, grön 20 grader. Orange yta; bedömd riskzon vid bebyggelse.

Genomsnittsgolfaren (man) slår bollen med upp till 180 – 200 m bollflykt (avstånd utslag – nedslag utan rull). Därutöver är det en mindre andel golfare som når upp till 230 m. Sneda slag har normalt också en tendens att gå kortare. Mycket få slag kan förväntas med bollflykt över 250 m. Dessa slag tillhör elitspelare, men deras precision är å andra sidan betydligt bättre. Beroende av bland annat aktuell höjdskillnad tee och landningsyta, har ändå 250 meter beaktats i denna analys.

Förutom gällande riskzon från utslag görs bedömningen utifrån rådande förhållanden att säkerhetsavståndet utefter golfhålet mot där människor stadigvarande vistas, bör vara ca 45 m från den tänkta spellinjen. Sammantagen säkerhetszon redovisas i illustration ovan.

I den tidigare utredningen konstaterades att med tanke på avstånd, vinkel och höjdskillnad uppfylldes inte erforderlig säkerhet för delar av bebyggelseområdet. Efter ändrad utformning har bebyggelse och vistelseytor orienterats så att man befinner sig utanför stipulerad riskzon.

Detaljplanen innehåller bestämmelse om bevarande av skogsvegetation, vilket är positivt ur säkerhetssynpunkt. Vegetationen som den ser ut i dagsläget, innebär ett mycket effektivt skydd och minskar bollbanans flyktlängd avsevärt. Den skapar också en bra skyddsskärm utefter hela golfhållet. Förutom att vegetationen skapar ett positivt landskapsrum för golfbanan, utgör den också en naturlig barriär mellan bostäderna och golfbanan. Aktuell analys utgår emellertid från att trädvegetationen i ett värsta scenario skulle försvinna.

Åtgärder

I den tidigare utredningen konstaterades att det för den föreslagna bebyggelsen krävdes åtgärder, vilka innebar att ändra hålets sträckning och utformning.

Utredningen studerade också översiktligt kostnader för ombyggnation av golfhållet.

I och med ändringen av planförslaget bedöms inte en sådan ombyggnation nödvändig.

Sammanfattning

I aktuell detaljplan redovisas förslag till ny bebyggelse i närhet till Falkenbergs golfklubbs niohålsbana, hål 3. Här konstateras att del av planområdet ligger inom riskzon för golfslag. Emellertid har detaljplaneförslaget utformats så att bebyggelse och ytor för stadigvarande vistelse bedöms ligga utanför det som i denna utredning pekats ut som riskzon.

Som planförslaget nu redovisats bedöms det kunna erhålla erforderlig säkerhet vad gäller golfspel och flygande bollar.

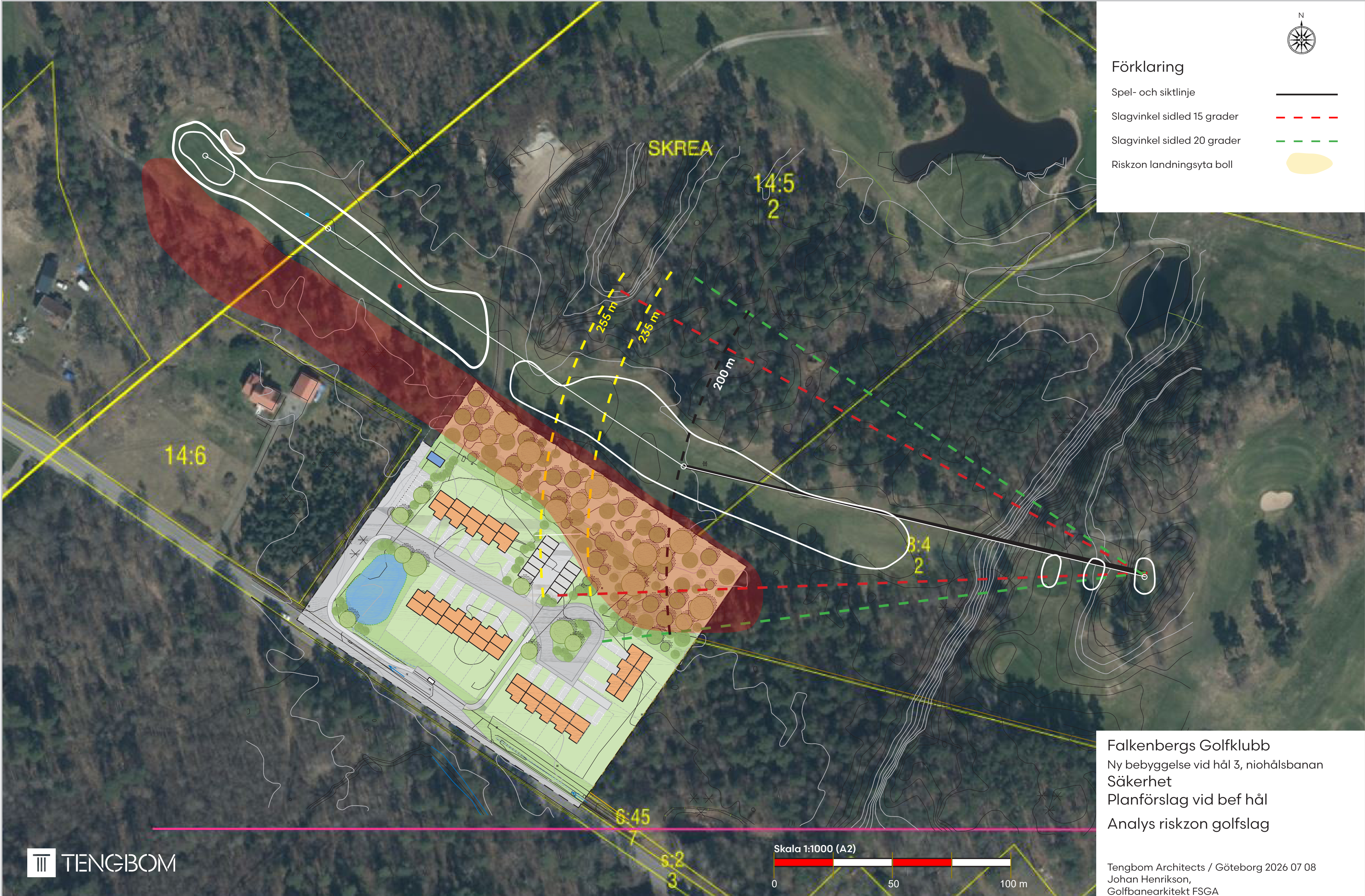
Göteborg 2026 07 08

Johan Henrikson
Golfbanearkitekt FSGA
Tengbom Golf design

Bilagor:

Layout, Ny bebyggelse vid hål 3, niohålsbanan. Säkerhet
Tengbom, Göteborg 2026 07 08

Förklaring

- Spel- och siktlinje
- Slagvinkel sidled 15 grader
- Slagvinkel sidled 20 grader
- Riskzon landningsyta boll

Falkenbergs Golfklubb
Ny bebyggelse vid hål 3, niohålsbanan
Säkerhet
Planförslag vid bef hål
Analys riskzon golfslag